

A17

Driemaandelijke rapportage juli – augustus – september 2002

Inhoudsopgave

1. Tegenkrachten bij integratie 2

2. Terrorisme 5

4. Ongewenste bemoeienis van vreemde mogendheden 13

5. Bedreiging internationale rechtsorde.....14

6. Andere gewichtige belangen van de staat.....17

7. Beveiligingsbevordering.....18

8. Inlichtingen Buitenland.....20

9. Internationale samenwerking.....21

10. Overig.....23

Bijlage A Verrichte veiligheidsonderzoeken en werkvoorraad.....27

Bijlage B Bezwaarschriften en beroepsprocedures veiligheidsonderzoeken 28

Bijlage C Inzageverzoeken en verzoeken om kennisneming 29

Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst, 1 november 2002

- Deze rapportage bestaat uit 30 pagina's.
- Exemplaar 1: minister BZK
- Exemplaar 2: SG BZK
- Exemplaar 3: HAIVD
- Exemplaar 4: PHAIVD

1. Tegenkrachten bij integratie

1.1 Onderzoek bedreigingen Ayaan Hirsi Ali

De bedreigingen aan het adres van mevrouw Ayaan Hirsi Ali waren voor de AIVD aanleiding om op 20 september een dreigingsanalyse aan de Technische Evaluatie Commissie (TEC) en Grote Evaluatiedriehoek (GED) te presenteren, waarin werd geconcludeerd dat hier sprake was van een serieus te nemen dreiging en bovendien een aantasting van de democratische rechtsorde.

Zowel de politie als de AIVD onderzoeken, ieder vanuit de eigen wettelijke taak, deze (mogelijk geregisseerde) dreigementen. Op 8 oktober werd bekend dat het weekblad Vrij Nederland twijfels plaatst bij de juistheid van het verhaal van Hirsi Ali en suggereert dat zij de zaak in scene zou hebben gezet. Het blad baseert zich daarbij voornamelijk op uitspraken van de vader van Hirsi Ali, die tegenover een derde elke vorm van bedreiging ontkent. De AIVD heeft voldoende redenen om de eerder gemaakte dreigingsinschatting te handhaven.

Op 26 september kwamen berichten in de media dat er sprake was van een verschil van mening tussen de AIVD en met beveiliging belaste instanties over het gewenste niveau van beveiliging. Dergelijke berichten berusten niet op waarheid. Er was overeenstemming over de ernst van de dreiging en het daarbij horende beveiligingsniveau.

1.2 Bedreiging lid Tweede Kamer

1.3 Verstoring multiculturele manifestatie door Stormfront Nederland (SFN)

Op 14 september hebben enkele tientallen leden van het neonazistische SFN een folderactie gehouden tijdens een multiculturele wereldmarkt in Schiedam.

De lokale politie kon door tijdig ingrijpen mogelijke confrontaties met bezoekers van de markt voorkomen. De Rotterdamse antiracistische organisatie RADAR, die met een kraam aanwezig was op de manifestatie, overweegt op basis van de verspreide SFN-folder aangifte te doen van discriminatie.

1.4 Extreem rechtse intredepolitiek

De Lijst Pim Fortuyn (LPF) en haar lokale equivalenten zijn de afgelopen maanden kwetsbaar gebleken voor zogeheten "intredepolitiek" vanuit extreem rechtse hoek. Met name de affaire rond de LPF-fractiemedewerker , die een politiek verleden heeft in de Centruumpartij en de CP'86, heeft de aandacht van de pers getrokken. De AIVD maakt onderscheid tussen enerzijds het opportunistisch "baantjesjagen" van individuen met een extreem rechts verleden en anderzijds geregisseerde, heimelijke intredepolitiek vanuit extreem rechtse organisaties. De aandacht van de AIVD concentreert zich met name op het laatstgenoemde fenomeen. De dienst heeft de minister van BZK op 19 september een notitie doen toekomen waarin één en ander wordt toegelicht.¹

1.5

---

¹ Verwachte publiciteit over geval van "intredepolitiek" gemeenteraad Rotterdam, 19 september 2002 (kenmerk 1891376/01)

1.6 Afghaanse gemeenschap in Nederland

De beslissing van de minister van Immigratie en Integratie om Afghanen zonder verblijfsstatus in Nederland terug te sturen naar Afghanistan, veroorzaakt een groeiende onrust binnen de Afghaanse gemeenschap in Nederland. De AIVD volgt nauwgezet de ontwikkelingen hieromtrent. Diverse signalen uit de Afghaanse gemeenschap wijzen erop dat de komende tijd met name rekening dient te worden gehouden met een aantal niet aangevraagde demonstraties. Op dit moment zijn er geen aanwijzingen voor georganiseerde gewelddadige ordeverstoringen tijdens of in de marge van deze demonstraties.

1.7 Representativiteit Chinese minderheid

Mede op basis van AIVD informatie voorkwam de toenmalige minister voor Grote Steden- en Integratiebeleid kort voor het zomerreces dat de Landelijke Federatie van Chinese Organisaties in Nederland (LFCON) als representant van de Chinese gemeenschap plaats zou nemen in het Landelijk Overleg Minderheden. Daardoor liep deze koepelorganisatie tegelijkertijd een subsidie mis van ongeveer € 100.000.

Een koepelorganisatie van immigranten die achter de schermen wordt aangestuurd door het moederland vormt geen goede representant van de betrokken gemeenschap. Bovendien kan een dergelijke situatie belemmerend werken bij de integratie van de gemeenschap in de Nederlandse samenleving.

2. Terrorisme

2.1 Beleidsontwikkelingen

2.2 Rekruteurs voor de jihad aangehouden

Op 30 augustus zijn op aangeven van de AIVD twaalf personen aangehouden. De aanhoudingen waren gericht tegen vier personen van wie is vastgesteld dat zij zich bezighouden met het rekruteren van jongeren ten behoeve van de internationale jihad (i.c. de heilige oorlog van extremistische moslims tegen de vijanden van de Islam, hoofdzakelijk "het westen"). Ook op andere wijze (paspoortfraude, inzameling van gelden) faciliteren zij de jihad. Tevens bestaat er een verband tussen de aangehouden en Al Qa'ida. In een persverklaring van het OM is de reden van de arrestaties kort toegelicht.

Bij de aanhoudingen zijn tevens huiszoeken verricht.

Inmiddels is bekend geworden dat de dag na de aanhoudingen onder de moslimgemeenschap van de Al Furqaan-moskee in Eindhoven (in deze omgeving werden vijf van de twaalf aanhoudingen verricht) woede heerste over de aanhoudingen. De Nederlandse overheid zou moslims vals beschuldigen om bij de Verenigde Staten in het gevecht te komen. Deze emoties zijn illustratief voor een breder gevoel van onvrede onder moslims in Nederland, dat niet alleen gevoed wordt door dergelijke arrestaties, maar vooral ook door het actuele debat over de positie van de islam in Nederland. Tegelijk werd in de media het beeld geschetst dat Nederland en met name Eindhoven een broeinest zou zijn van terrorisme.

Naar aanleiding van de hier geconstateerde onrust heeft de Eindhovense burgemeester Welschen een gesprek gevoerd met de AIVD. Van dit gesprek heeft hij vervolgens openbaar verslag gedaan in de gemeenteraad. In de pers hebben de bevindingen van de burgemeester brede aandacht gekregen. De onrust is hierdoor enigszins verminderd.

2.3

2.4 Aanhouding Mullah Krekar

Op 12 september is de Iraaks-Koerdische Mullah Krekar de toegang tot Nederland geweigerd. Krekar is leider van de Noord-Iraakse (Koerdische) extremistische moslimbeweging Ansar Al Islam. Hem was eerder de toegang tot Iran geweigerd op verdenking van lidmaatschap van Al Qa'ida. Betrokkene had een vluchtelingenstatus in Noorwegen. Inmiddels is hij daar tot ongewenst vreemdeling verklaard op basis van zijn betrokkenheid in Irak bij radicaal-islamitische gewelddaden. Sinds zijn aankomst in Nederland zit Krekar in uitleveringsdetentie. De aanhouding van Krekar op Schiphol kreeg ruimschoots aandacht in de media.

Jordanië heeft wel verzocht om de uitlevering van Mullah Krekar. De grond voor het verzoek is de betrokkenheid van Krekar bij de handel in harddrugs. Hoewel Nederland en Jordanië geen uitleveringsverdrag hebben kan hij door deze beschuldigingen mogelijk toch worden uitgeleverd op basis van het VN-verdrag ter bestrijding van smokkelhandel in drugs.

Inmiddels heeft de Nederlandse rechter op 10 oktober bepaald dat Krekar in hechtenis blijft, in afwachting van een beslissing over het Jordaanse uitleveringsverzoek.

2.5 Verbod Al Aqsa in Duitsland, onderzoek in Nederland

Op 5 augustus heeft het Duitse Ministerie van Binnenlandse Zaken de sinds 1991 in Aken gevestigde, landelijk opererende en aan de Palestijnse groepering Hamas gelieerde *Spendensammelverein Al-Aqsa e.V.* verboden. Al Aqsa zou volgens het Duitse ministerie

geweld als politiek middel bepleiten, een vereniging buiten de Bondsrepubliek ondersteunen die verantwoordelijk is voor terroristische aanslagen en de goede verstandhouding tussen volkeren bedreigen. De juridische basis voor het Duitse verbod is de recentelijk in de strijd tegen het terrorisme aangepaste wet op de verenigingen. Daarmee kon een wezenlijk niet veranderde organisatie anders worden getypeerd en daardoor voor een verbod in aanmerking worden gebracht. Al Aqsa verleent steun aan de sociaal-maatschappelijke activiteiten van Hamas, waaronder steun aan nabestaanden van zelfmoordterroristen.

In het verleden zijn personele en administratieve banden tussen Al Aqsa Duitsland en Al Aqsa Nederland geconstateerd.

Naar aanleiding van het verbod van Al Aqsa in Duitsland en de mogelijke effecten daarvan op de organisatie in Nederland, heeft de AIVD het reeds lopende onderzoek naar de stichting Al Aqsa in Rotterdam geïntensiveerd. Doel van het onderzoek is te bepalen of de huidige standpuntbepaling ten aanzien van Al Aqsa in Nederland aan een heroverweging toe is. U bent hierover op 8 augustus in een notitie nader geïnformeerd¹. Over dit onderwerp zijn in de Tweede Kamer en in de Gemeenteraad van Rotterdam vragen gesteld. In de beantwoording wordt naar het lopende onderzoek verwezen. De minister van Justitie heeft de Kamer een brief toegezegd over deze materie, en aangekondigd dat wetswijziging wordt overwogen.

2.6 Affaire Sison

Op 9 augustus heeft de regering van de VS besloten de 'Communist Party of the Philippines' (CPP) en de hiermee verbonden 'New People's Army' (NPA) aan te merken als terroristische organisaties. Als gevolg hiervan heeft de Nederlandse overheid besloten in het kader van de Sanctieregeling terrorisme 2002 de financiële tegoeden te bevriezen van beide organisaties en van de voorzitter van de CPP/NPA, de in Utrecht woonachtige Jose Maria Sison. Inmiddels zijn de banktegoeden en de uitkering van de heer Sison geblokkeerd. Tevens heeft Nederland een voorstel gedaan om betreffende organisaties en personen op de EU-lijst van terroristische organisaties te plaatsen. U bent hierover separaat geïnformeerd.²

Inmiddels heeft de Socialistische Partij in het Parlement vragen gesteld over de gang van zaken en heeft de advocaat van de heer Sison aangekondigd een kort geding te zullen aanspannen tegen het Ministerie van Buitenlandse Zaken. Eveneens hebben 22 Europarlementariërs

---

¹ Verbod Al Aqsa in Rotterdam, 8 augustus 2002 (ons kenmerk 1874914/01)

² Toevoeging aan EU-lijst terroristische organisaties, 2 oktober 2002 (ons kenmerk 1896849/01)

geprotesteerd tegen de bevrozing van de tegoeden van de CPP/NPA en de heer Sison. Daarnaast tracht de heer Sison steun te verwerven onder verwante personen en organisaties in Nederland. Met name uit linkse (soms extreem-linkse) hoek ontvangt Sison steunbetuigingen. Voorbeelden daarvan zijn een demonstratie op 25 september in Den Haag, een manifestatie op 28 september in Amsterdam, een handtekeningenactie op Internet en geldinzamelingen.

Vooralsnog ziet het er niet naar uit dat de juridische mogelijkheden toereikend zullen zijn om Sison uit Nederland te verwijderen.

2.7 KADEK-protesten tegen plaatsing van de PKK op de EU-lijst

Het Congres voor Vrijheid en Democratie in Koerdistan (KADEK) heeft zich niet neergelegd bij de plaatsing van haar 'voorgangster', de Koerdische Arbeiderspartij PKK, op de EU-lijst van terroristische organisaties. Osman Öcalan, de broer van Abdullah Öcalan (de in detentie verkerende leider van zowel PKK als KADEK) heeft namens KADEK tegen dit besluit beroep aangetekend bij het Europese Hof van Justitie. In Nederland zijn in dit kader verschillende kleinschalige demonstraties gehouden die een rustig verloop kenden. Op dit moment ligt het zwaartepunt van de KADEK-activiteiten echter bij het werven van politieke steun voor de zusterpartij DEHAP, ten behoeve van de Turkse verkiezingen van 3 november aanstaande. Bij dit streven vermijdt KADEK om Turkije en / of Europa tegen zich in het harnas te jagen. De politieke koers van KADEK is echter niet als stabiel te kenschetsen: KADEK, bij monde van Osman Öcalan, heeft naar aanleiding van het EU-besluit bedreigd: "Als Europa oorlog wil kan ze het krijgen." Veel Koerden zien KADEK als de laatste strohalm om de Koerdische kwestie op de Europese agenda te krijgen. Mocht de Europese Unie deze nieuwe beweging als terroristische organisatie bestempelen, dan wordt de Koerden – in hun ogen – de laatste mogelijkheid ontnomen om zich politiek te kunnen verenigen.

2.8 Irak

2.8.1 Iraakse oppositie in Nederland

Op 30 augustus is de notitie *De Iraakse oppositie en de Nederlandse nationale veiligheid*¹ in het CVIN aan de orde geweest.

In reactie op de mogelijkheid van een Amerikaanse interventie in Irak zijn de activiteiten van de Iraakse oppositie de afgelopen maanden geïntensiveerd. De AIVD blijft deze activiteiten nauwlettend volgen.

---

¹ De Iraakse oppositie en de Nederlandse nationale veiligheid, 19 augustus 2002 (ons kenmerk 1881016/01)

2.8.2 Aanval op Irak en consequenties voor Nederland

Op 17 september heeft de AIVD een geactualiseerde dreigingsanalyse Irak voor de minister van BZK en voor het CVIN en de TEC opgesteld¹. Binnen de Iraakse gemeenschap in Nederland wordt geen grootschalige onrust verwacht. Hoewel dergelijke onrust binnen de diverse (moslim)gemeenschappen in Nederland in eerste instantie evenmin wordt verwacht (wellicht met uitzondering van delen van de Marokkaanse gemeenschap), zal een aanval op Irak wel tot aanzienlijke veiligheidsrisico's leiden. Tot op heden zijn er geen concrete aanwijzingen dat een dergelijke aanval zal leiden tot terroristische aanslagen.

2.9 Dreiging van terroristische activiteiten door de Mujahedin-e Khalq

In het licht van een dreigende aanval op Irak ziet de Iraanse oppositiegroepering Mujahedin-e Khalq (MKO) zich in haar voortbestaan bedreigd. De in Irak gevestigde MKO-kampen lopen gevaar.

De ongerustheid van de MKO houdt eveneens verband met de negatieve aandacht die de organisatie na de gebeurtenissen op 11 september 2001 heeft gekregen. In navolging van de Verenigde Staten en het Verenigd Koninkrijk, heeft de Europese Unie de MKO op de lijst van terroristische groeperingen geplaatst.

De kans is groot dat de MKO zich in het Westen low-profile houdt en zich beperkt tot diplomatieke activiteiten. Wanneer er echter slachtoffers vallen onder aanhangers in MKO kampen in Irak of wanneer de MKO leiding iets overkomt kunnen ook radicalere (terroristische) acties niet worden uitgesloten.

Met het oog op de actuele ontwikkelingen heeft de AIVD zijn onderzoek naar de MKO geïntensiveerd.

---

¹ Dreigingsanalyse Irak, 17 september 2002 (ons kenmerk 1890890/01)

3 Politiek (gewelddadig) activisme

3.1 Links activisme

Algemeen kan worden gesteld dat het linkse activisme een opleving doormaakt. Met name de uitkomst van de parlementsverkiezingen en uitlatingen van bewindslieden in de media hebben geleid tot verbaal radicalere uitingen. Zaken als bestrijding van het asiel- en vreemdelingenbeleid, bijvoorbeeld de rol van de KLM bij uitzettingen, maar ook de dreigende oorlog in Irak hebben in de onderhavige verslagperiode geleid tot grotere actiebereidheid dan in de laatste jaren te doen gebruikelijk.

Daarnaast zijn het de vaste items die de aandacht vragen: actievoerders zijn met name geïnteresseerd in voorbereidende activiteiten in de aanloop naar het Nederlandse EU-voorzitterschap in 2004.

3.2 Antiglobalisering

Het Leidse "anarchistencentrum" EuroDusnie was dit jaar, samen met het Movimiento de Resistencia Global uit Barcelona, de organisator van de Europese conferentie van de Peoples' Global Action (PGA), de wereldomvattende antiglobaliseringsbeweging. Leiden kreeg van 31 augustus tot en met 4 september te maken met de komst van ruim vierhonderd activisten. De conferentie verliep rustig, mogelijk mede na een dringende oproep van de EuroDusnie-werkgroep om de "goede naam van EuroDusnie onder de Leidse bevolking" niet te grabbel te gooien.

3.3 Dierenrechtenactivisme

Ook deze zomer gingen radicale dierenrechtenactivisten door met hun (deels gewelddadige) acties tegen staf en personeel van het Rijswijkse BPRC. Vernielingen werden aangericht aan have en goed en personen werden bedreigd. Daarnaast is een sterke lobby op gang gekomen om politici, ook de minister van OC&W, ervan te overtuigen dat het beter is om het BPRC te doen sluiten.

Naast genoemde acties tegen de proeven op (mens)apen in het BPRC zijn andere zaken vermeldenswaard. Zo werden opnieuw bij diverse grote pelsdierfokkerijen duizenden nertsen vrijgelaten en / of de stamboekpapieren onttreemd of vernietigd. Ook waren bontwinkels weer doelwit van acties, waarbij in ieder geval één winkelier zich genoodzaakt voelde zijn bedrijf op te heffen.

Ook nu was sprake van internationale samenwerking. Het Britse Stop Huntingdon Animal Cruelty (SHAC) intensiverde zijn acties tegen de verzekeringsmaatschappij Marsh, die ook in Nederland vestigingen heeft. Zowel Britse als Nederlandse SHAC-adepten richtten vernielingen aan bij vestigingen in ons land.

Dat de AIVD terecht hoge prioriteit toekent aan onderzoek naar radicaal dierenrechtenactivisme werd op 10 oktober onderstreept, toen de eerste reacties verschenen op de beleidswijziging aangaande het fokken van pelsdieren. Dierenrechtenorganisaties reageerden verbolgen – en in een enkel geval dreigend – op de uitspraken van de minister van LNV.

3.4 Hatemail-campagne tegen linkse politici

Naar aanleiding van de moord op Pim Fortuyn is de daaropvolgende dagen een groot aantal beledigende en intimiderende emailberichten verstuurd aan GroenLinks en PvdA,. Deze partijen hebben de betreffende berichten vervolgens neergelegd bij het KLPD, dat ze heeft doorgegeven aan de AIVD. Inmiddels zijn deze 1.166 berichten onderzocht en geanalyseerd, en op basis daarvan is geconstateerd dat er sprake is van een zeer diverse groep afzenders, dat er niet gesproken kan worden over een georkestreerde, geregisseerde of uit extreemrechtse hoek afkomstige actie, dat vrijwel alle afzenders geen moeite blijken te hebben gedaan om hun identiteit af te schermen, dat de golf van berichten op dinsdagavond 7 mei al over het hoogtepunt heen was en tenslotte dat de meeste berichten te karakteriseren zijn als het medeverantwoordelijk achten van de geadresseerde en in tweede instantie bestonden uit algemene scheldpartijen in de richting van de ontvanger. Deze conclusies zullen door de AIVD na overleg met de minister van BZK aan de partijvoorzitters ter kennisname worden voorgelegd.

3.5 Politiek Molukken-dossier van DCIM naar BZ?

3.6

3.7

4. Ongewenste bemoeienis van vreemde mogendheden

4.1 Rusland

Sinds de komst van de nieuwe militaire attaché in Nederland is er een verhoogde activiteit van de medewerkers van militaire missie vastgesteld. Deze medewerkers, qualitate qua allen lid van de militaire inlichtingendienst het GRU, benaderden Nederlanders met het doel geheime informatie te verwerven. Het is daarbij opgevallen dat de werkwijze het predikaat 'quick and dirty' meer dan verdiende. Zo vroeg GRU-officier aan een medewerker van de informatiebalie van de EU in Den Haag, die hij nog slechts kort kende, hem niet openbare, voornamelijk op militair gebied liggende informatie van de Europese Raad te verschaffen. Omdat de medewerker van de EU van functie veranderde had de poging van de Rus geen succes.

4.2 Volksrepubliek China (VRC)

5. Bedreiging internationale rechtsorde

5.1 Non-proliferatie en massavernietigingswapens

5.1.1

5.1.2

5.1.3 Irak: Amerikaans en Britse rapportage over massavernietigingswapensprogramma Vanwege de actuele dreiging van een mogelijke Amerikaanse aanval op Irak zijn de ministeries van AZ en Buiza recentelijk geïnformeerd over het Iraakse massavernietigingswapens (MVW)-programma.

Toen vervolgens op 24 september de Engelse regering met een openbaar rapport over Irak naar buiten trad, heeft de AIVD wederom een reactie uitgebracht aan de minister-president². De strekking van het Engelse rapport wordt door de AIVD onderschreven. Het rapport bevat niets wat het bij de dienst bestaande beeld zou kunnen wijzigen. Gezien de openbare aard van het Engelse rapport en de opmerking in de inleiding dat het moeilijk is in Irak inlichtingen in te winnen, vielen ook geen al te concrete uitspraken te verwachten.

---

² AIVD-reactie op het rapport Blair, 3 oktober 2002 (ons kenmerk 1897226/01)

5.1.4 Iran: Amerikaanse démarche uitgebracht m.b.t. het Iraanse raketprogramma

5.1.5 Iran: Verwervingsnetwerk voor biologische en chemische wapens

5.1.6 Missile Technology Control Regime: jaarlijkse bijdrage door de AIVD

De AIVD heeft op uitnodiging van het Ministerie van Buitenlandse Zaken deelgenomen aan het inlichtingenoverleg tijdens de plenaire vergadering van het Missile Technology Control Regime (MTCR). Het MTCR is het internationale exportcontroleregime op het gebied van rakettechnologie, waarbij ruim dertig landen zijn aangesloten. Tijdens het inlichtingenoverleg zijn naast ontwikkelingen in de verschillende risico-landen algemene en technische trends op het gebied van raketproliferatie besproken. Met name Irak stond sterk in de belangstelling vanwege de actualiteit, daarnaast werd aandacht besteed aan o.a. Noord-Korea en China als belangrijkste raketproliferators.

5.2 Internationale organisaties

5.2.1 ICTY

De AIVD heeft op verzoek van de Grote Evaluatie Driehoek (GED) een aantal analyses opgesteld inzake dreigingen die samenhangen met de aanwezigheid van het Joegoslavië Tribunaal (ICTY) in Nederland. Mede op grond hiervan zijn beveiligingsmaatregelen getroffen.

5.2.2 ICC

De AIVD heeft eerste besprekingen gevoerd met de voorlopige veiligheidsadviseur van het per 1 juli 2002 opgerichte Internationaal Strafhof (ICC). Deze zegde toe de AIVD in een vroegtijdig stadium in te lichten over toekomstige strafzaken. Op deze wijze kan tijdig onderzoek worden gestart naar de achtergronden van conflicten, de rol hierin van mogelijke aangeklaagden en de veiligheidsrisico's voor Nederland. De relatie met het ICC zal worden uitgebouwd. Strafzaken zijn overigens niet voor begin 2004 te verwachten.

6. Andere gewichtige belangen van de staat

6.1 Migratieproblematiek

6.1.1

6.1.2

GAARN

7. Beveiligingsbevordering

7.1 Informatiebeveiliging

In het CVIN van 30 augustus is besloten de Werkgroep Bijzondere Informatiebeveiliging (WBI) op te richten als opvolger van het Bijzonder Informatiebeveiligingsberaad (BIB-Beraad). De vaste vertegenwoordigers van de WBI zijn de ministeries die het meest betrokken zijn bij bijzondere informatiebeveiliging, te weten: Defensie, Buitenlandse Zaken, Justitie en Binnenlandse Zaken (BZK/DGOOV en BZK/AIVD).¹ De directeur van de Directie Beveiliging van de AIVD is voorzitter van de WBI. Het secretariaat van de WBI is tevens belegd bij de AIVD (Directie Beveiliging).

De WBI heeft tot taak te adviseren en voorstellen te doen inzake het beleid van de overheid op het gebied van de bijzondere informatiebeveiliging. Bijzondere informatiebeveiliging betreft alle niveaus van staatsgeheimen en het direct onderliggende niveau (departementaal vertrouwelijk), waarvoor binnen de overheid een consistent niveau van beveiliging moet worden gehanteerd.

De vaste leden van de WBI zijn tevens de ministeries die bijdragen aan de onlangs opgerichte Cryptofaciliteit. De WBI fungeert als aansturend orgaan voor de Cryptofaciliteit, welke is ondergebracht bij de AIVD.

De eerste vergadering van de WBI heeft op 27 september plaatsgevonden.

7.2 Integriteit van het Openbaar Bestuur

Binnen de Rijksoverheid, en in toenemende mate binnen de andere overheidssectoren, zijn vertrouwenspersonen integriteit (VPI) aangesteld. Zij adviseren omtrent integriteitsvraagstukken en bemiddelen bij meldingen van integriteitsschendingen. In de praktijk blijken zich tal van vragen rondom de taken, bevoegdheden en positie van de VPI voor te doen, de invulling daarvan verschilt per organisatie. Op initiatief van de AIVD is op 4 juli - met ondersteuning van DGMP - een *'expertmeeting'* voor de departementale VPI's georganiseerd. Doel was te komen tot kennisuitwisseling. De bevindingen zullen in het najaar 2002 in een Handreiking VPI worden verrat. De Handreiking zal onder meer aan het SG-beraad worden aangeboden. De Handreiking kan door alle overheidssectoren worden gebruikt. De departementale VPI's gaven aan behoefte te hebben aan jaarlijks overleg. DGMP zal de organisatie daarvan op zich nemen, te beginnen in januari 2003.

---

¹ Daarnaast is het Ministerie van Algemene Zaken agendalid van de WBI.

7.3 Vertrouwensfuncties en veiligheidsonderzoeken

7.3.1 Uitvoering veiligheidsonderzoeken

Het aantal onderzoeken dat in de huidige verslagperioden werd afgesloten, is relatief hoog (281 per week ten opzichte van 194 per week in de voorgaande verslagperiode). De hoge output wordt met name verklaard uit de aantallen B- en burgerluchtvaart-onderzoeken die konden worden afgerond. Als gevolg van de hoge productie is de uitzonderlijk grote werkvoorraad uit de vorige verslagperiode (2109 onderzoeken), ondanks het hoge aantal zaken dat in deze verslagperiode werd aangeboden (3128 onderzoeken), toch gedaald (1858 onderzoeken). Ook in deze verslagperiode was het aantal burgerluchtvaart-onderzoeken dat door de Kmar aan de AIVD werd overgedragen van grote omvang.

Een nadere uitwerking van de aantallen verrichte onderzoeken en van de ontwikkelingen rond de werkvoorraad valt te lezen in bijlage A.

7.3.2 Bezwaarprocedure veiligheidsonderzoeken

Wil iemand een vertrouwensfunctie bekleden, dan heeft hij of zij een verklaring van geen bezwaar. Een dergelijke verklaring wordt afgegeven dan wel geweigerd op basis van de uitkomsten van een veiligheidsonderzoek. Op basis van de Algemene wet bestuursrecht kan bezwaar worden aangetekend tegen de weigering tot afgifte van een verklaring van geen bezwaar. Tegen het besluit een bezwaar ongegrond te verklaren kan beroep worden aangetekend bij de rechtbank

Een getalsmatige weergave van de ontwikkelingen rond bezwaarschriften en beroepsprocedures is opgenomen in bijlage B.

8. Inlichtingen Buitenland

In de maanden juli, augustus en september werden in het kader van de voorlopige aanwijzing van onderwerpen voor de inlichtingentaak van de AIVD inlichtingen ingewonnen over de hierna te noemen onderwerpen.

Over deze onderwerpen en de concrete bevindingen is gerapporteerd aan de ministeries van Algemene Zaken en Buitenlandse Zaken. Tevens is een kopie ter kennisneming verzonden aan het ministerie van Defensie (MIVD).

9. Internationale samenwerking

9.1 Algemeen

De internationale samenwerking werd ook in het derde kwartaal van 2002 beheerst door de strijd tegen het internationale terrorisme. Daarnaast wierp de mogelijke militaire actie in Irak zijn schaduwen vooruit.

9.2 Europese Unie

9.3

9.4 Liaisonposten

10. Overig

10.1 Koninkrijksrelaties

10.1.1 Samenwerking veiligheidsdiensten

Er is vastgesteld dat het reorganisatieproces, dat bij de veiligheidsdienst van Aruba (VDA) met ondersteuning door de AIVD op gang is gekomen, tot dusverre voorspoedig verloopt. Het moet er op termijn toe leiden dat de VDA een adequate bijdrage kan leveren aan terrorismebestrijding en het hoofd kan bieden aan bedreigingen van de deugdelijkheid van bestuur.

De VNA blijft als voorheen afhoudend reageren op voorstellen van de AIVD tot gezamenlijk optrekken bij de bestrijding van terrorisme in Koninkrijksverband en bij onderzoek naar de integriteit van de publieke sector.

10.2 De AIVD in de pers

10.2.1 Affaire Bijlhout

In de affaire begin juli rond staatssecretaris Bijlhout (LPF) rees het misverstand dat de AIVD kandidaat-politici aan een veiligheidsonderzoek zou onderwerpen en bij de aanstelling van mevrouw Bijlhout gefaald zou hebben. De taak van de AIVD bij de benoeming van bewindspersonen werd uiteindelijk in een verklaring van de minister opgehelderd, maar in de beeldvorming kon het falen van de dienst niet helemaal worden weggenomen.

10.2.2 11 september

De datum 11 september was aanleiding voor tal van herdenkingsprogramma's en artikelen in de media. Hoofd AIVD werd in dit kader geïnterviewd door NCRV's Netwerk (het interview werd verdeeld over twee uitzendingen uitgezonden). Hij schetste een beeld van de situatie in Nederland waar het gaat om de bestrijding van terrorisme.

10.3 Verzoeken tot inzage in dossiers

Het in werking treden van de nieuwe Wet inlichtingen- en veiligheidsdiensten (Wiv-2002) op 29 mei 2002 heeft verschillende gevolgen op het vlak van de verzoeken tot inzage in dossiers waarvoor de AIVD verantwoordelijkheid draagt.

Onder de nieuwe Wiv heten inzageverzoeken voortaan "verzoeken om kennisneming".

Bovendien kunnen deze verzoeken sinds dat moment als volgt worden onderverdeeld:

- verzoek om kennisneming van de eigen persoonsgegevens van de aanvrager;
- verzoek om kennisneming van persoonsgegevens van overleden personen, waarbij aanvrager optreedt in de hoedanigheid van echtgenoot, geregistreerd partner, kind of ouder van de aanvrager (1^e graad);

- verzoek om kennisneming van andere dan persoonsgegevens (bestuurlijke aangelegenheid).

Overigens zal het nog wel enige tijd duren voordat de behandeling van alle verzoeken tot inzage uit de periode voor 29 mei 2002 zijn afgewikkeld.

Een cijfermatig overzicht van de ontwikkelingen rond inzageverzoeken en verzoeken om kennisneming staat vermeld in bijlage C.

10.4 Schriftelijke Kamervragen

De AIVD ontving in de verslagperiode ter behandeling schriftelijke vragen over de volgende onderwerpen.

Datum antwoord	Vragen gesteld door	Onderwerp
25 juli	De Graaf (D66)	Het antecedentenonderzoek van kandidaat-bewindslieden.
14 augustus	De Wit (SP)	Het niet instellen van de Commissie van toezicht, zoals genoemd in de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten 2002 (WIV).
25 september	Van Bommel (SP)	Aanslagen op Iraanse dissidenten in Europa.
1 oktober	Cornielje (VVD)	Bedreiging van mevrouw Ayaan Hirsi Ali.
8 oktober	De Wit (SP)	Banktegoeden van Filipijnse oppositionele organisaties.
14 oktober	Wilders en Cornielje (beiden VVD)	De Stichting Al-Aqsa.
14 oktober	Teeven (LN)	De activiteiten van de Stichting Al-Aqsa in Nederland.
16 oktober	Lazrak (SP)	Bedreigingen aan wetenschapster Ayaan Hirsi Ali.

10.5 Moties en Toezeggingen

Omschrijving van de toezegging	Vindplaats	Stand van zaken en actor
Overleg vaste commissies BiZa en OcenW d.d. 6 november 1996. Minister: De AIVD zal pas daadwerkelijk gegevens vernietigen nadat er op basis van de vast te stellen selectielijst gedurende een jaar een proefbewerking heeft plaatsgevonden. Over de proefbewerking adviseert de Raad voor Cultuur. Met de Kamer zal overleg plaatsvinden over de uitkomsten.	TK 1996-1997, 22 036, nr. 13 TK 1999-2000, 22 036, nr. 15.	De BVD selectielijst is vastgesteld (Staatscourant 1997, nr. 217). De proefbewerking heeft plaatsgevonden. De Raad van Cultuur heeft zijn advies uitgebracht. Alvorens nadere besluitvorming plaatsvindt, zal eerst nog een zogenaamd institutioneel onderzoek worden uitgevoerd door de AIVD-historicus D. Engelen. Dit onderzoek zal najaar 2002 worden afgerond.

Veiligheidsonderzoeken m.b.t. leden van de rechterlijke macht. Minister BZK: De minister van Justitie zal worden gevraagd de Tweede Kamer omtrent zijn visie terzake te informeren.	TK 2000-2001, 27 186, nr. 2, blz. 10.	Met het ministerie van Justitie is overleg gevoerd over de uitvoering van deze toezegging. Ambtelijk heeft Justitie te kennen gegeven een brief terzake aan de Tweede Kamer in voorbereiding te hebben.
Drie jaar na inwerkingtreding nieuwe Wiv wordt de commissie van toezicht geëvalueerd.	Plenair debat nieuwe Wiv op 28 juni 2001, Handelingen TK 93-5839.	Wordt t.z.t. in behandeling genomen.
Met OCW wordt nagegaan of de 75 jaar termijn in artikel 15 Archiefwet 1995 kan worden verkort tot 50 jaar (betreft overbrenging archiefbescheiden). De Kamer wordt geïnformeerd over de uitkomst.	Plenair debat nieuwe Wiv op 28 juni 2001, Handelingen TK 93-5855.	In behandeling.
Aan Justitie het verzoek overbrengen om aandacht te hebben voor de eventuele personele gevolgen van art. 52a nieuwe Wiv bij de RB Den Haag. (De RB Den Haag behandelt alle 'Wob'-beroepszaken in eerste aanleg.) De Kamer wordt geïnformeerd over de uitkomst.	Plenair debat nieuwe Wiv op 28 juni 2001, Handelingen TK 93-5858.	In behandeling.
Notitie AIVD eind dit jaar over radicalisering en recrutering in islamitische kring in Nederland. Onder meer aandacht daarin voor contacten van de overheid met de (gematigde) islamitische gemeenschap in Nederland.	TK AO 4 ^e voorgangsrapp-Portage terrorismebestrijding en veiligheid d.d. 02-10-2002.	In behandeling. Toezending aan de Kamer waarschijnlijk vlak voor een bijeenkomst in december van betrokken burgemeesters.

10.6 Commissie voor de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten

De commissie ontving in de verslagperiode schriftelijk de volgende informatie.

Datum	Onderwerp
16 juli	Veiligheid van de heer Fortuyn

10.7 Klachten via Nationale Ombudsman

Op dit moment zijn er geen klachten in behandeling.

10.8 Ambtsberichten

2 juli	Bericht aan Hoofd Immigratie- en Naturalisatiedienst inzake
3 juli	Bericht aan de LOvJ inzake
8 juli	Bericht aan het ministerie van Economische Zaken over
9 juli	Bericht aan het ministerie van Economische Zaken over
23 juli	Bericht aan de LOvJ inzake
26 juli	Bericht aan het ministerie van Economische Zaken over
30 juli	Bericht aan het ministerie van Economische Zaken over
31 juli	Bericht aan de wnd. LOvJ inzake
8 augustus	Bericht aan het ministerie van Economische Zaken over
9 augustus	Bericht aan de LOvJ inzake
12 augustus	Bericht aan het ministerie van Economische Zaken over
15 augustus	Bericht aan de minister van Financiën en de plv. directeur Financiële Markten inzake
26 augustus	Bericht aan het ministerie van Economische Zaken over
27 augustus	Bericht aan de LOvJ inzake
27 augustus	Bericht aan de LOvJ inzake
30 augustus	Bericht aan de LOvJ inzake
3 september	Bericht aan de LOvJ inzake
13 september	Bericht aan hoofd IND inzake
17 september	Bericht aan het ministerie van Economische Zaken over

Bijlage bij driemaandelijke rapportage juli – augustus – september 2002**Bijlage A   Verrichte veiligheidsonderzoeken en werkvoorraad**

Het aantal in behandeling zijnde A- en A-Politie-(AP-)onderzoeken bedraagt 137 respectievelijk 72. Daarnaast is er een voorraad nog te behandelen van 114 A-onderzoeken en 22 AP-onderzoeken. De gemiddelde doorlooptijd van de AP-onderzoeken (14 weken) valt te verklaren uit het grote aantal KLPD-onderzoeken dat reeds in de eerste helft van dit jaar werd aangeboden, maar pas in deze verslagperiode kon worden afgehandeld. Daarnaast heeft de vertraagde afhandeling van AP-onderzoeken naar zittend personeel (wegens de prioriteit aan onderzoeken naar instromend personeel) de gemiddelde behandeltermijn doen toenemen. Genoemde cijfers zijn exclusief de onderzoeken naar het eigen personeel. Daarvan zijn er 19 in behandeling en 2 op voorraad.

Werkvoorraad

Werkvoorraad op 24 april 2002	Werkvoorraad op 30 juni 2002	Werkvoorraad op 30 september 2002
1601	2109	1858

Werkvoorraad op 30 juni 2002	2109
Nieuw aanbod 1 juli t/m 30 september 2002	3128
	5237
Output 1 juli t/m 30 september 2002	3379 (1754 in vorige verslagperiode (mei-juni))
Werkvoorraad op 30 september 2002	1858

Aangeboden onderzoeken (exclusief eigen personeel)

April 2002	948
Mei 2002	952
Juni 2002	1118
Juli 2002	1108
Augustus 2002	879
September 2002	1141

Gemiddelde behandeltermijn

Type veiligheidsonderzoek	30 juni 2002	30 september 2002
A	12 weken	13 weken
A-Politie	11 weken	14 weken
B	5 weken	4 weken
C	4 weken	3 weken
Kmar	8 weken	8 weken*

* onderzoeken die door de Kmar (na gemiddeld drie weken) zijn doorgestuurd aan de AIVD; de gemiddelde behandeltermijn bedraagt ca. 11 weken.

Bijlage B   Bezwaarschriften en beroepsprocedures veiligheidsonderzoeken

Aan het begin van de verslagperiode waren nog twaalf bezwaarschriften in behandeling bij de AIVD. In de verslagperiode zijn achttien bezwaarschriften ingediend.

Gedurende de verslagperiode zijn dertien besluiten op bezwaar genomen. Eén bezwaar is ingetrokken.

Aan het eind van de verslagperiode waren nog 16 bezwaarschriften in behandeling.

Aan het begin van de verslagperiode was nog een bezwaarschrift in behandeling bij de bezwarencommissie veiligheidsonderzoeken. Gedurende de verslagperiode zijn vijf bezwaarschriften ter advisering voorgelegd aan de commissie. De commissie is in de verslagperiode twee keer bijeen geweest waarbij zowel de bezwaarde als de AIVD zijn gehoord in het kader van het bezwaar. In deze periode is één keer advies uitgebracht.

Er zijn derhalve nog vijf bezwaarschriften in behandeling bij de commissie.

Tijdens de verslagperiode is eenmaal beroep aangetekend. Een beroepszaak is ingetrokken.

Aan het eind van de verslagperiode waren nog drie beroepszaken bij de rechtbank in behandeling.

Bijlage C Inzageverzoeken en verzoeken om kennisneming

Het hierna volgende overzicht bestaat uit drie hoofdkolommen, die ieder een periode beslaan, namelijk de eerste de periode voor 1 januari 2002, de tweede de periode van 1 januari 2002 tot 29 mei 2002 en de derde de periode vanaf 29 mei 2002. De eerste acht regels volgen de driedeling zoals die voorkomt in de Wiv-2002, te weten particulier, 1^e graad en bestuurlijke aangelegenheid (hier aangeduid als historisch) De volgende regels hebben betrekking op verzoeken van de Vereniging Voorkom Vernietiging (VVV) en van het Steunpunt Inzage Politiedossiers (SIP).

In de loop van de tijd zullen de kolommen voor 1 januari 2002 en van 1 januari 2002 tot 29 mei 2002 langzaam maar zeker moeten leeglopen.

Stand van zaken per einde derde kwartaal 2002:

Vet = toegevoegd tussen 1 juli en 30 september 2002	Verzoeken vóór 1-1-2002		Verzoeken na 1-1-2002		WIV 2002	
	ib.	af	ib.	af	ib.	af
<u>particulieren</u>	30	16+6	28	12+6	4+20	13
particulieren bezwaar	5	5	+2		2	
particulieren beroep	11	4+2	2	1		
<u>particulieren</u> hoger beroep	1	1	5			
<u>1^e graad</u>					8+10	1+7
1 ^e graad bezwaar					3	
historisch / niet p-gegevens	14	4+2	7	5+1	1+5	3
<u>historisch</u> bezwaar	3	3				
<u>VVV</u> bezwaar	1	1				
<u>VVV</u> beroep	5					

<u>VV</u> hoger beroep	5					
<u>SIP</u> antimil	17	17				
<u>SIP</u> antimil bezwaar	9	9				
<u>SIP</u> hoger beroep	20					
totalen	121	60+10	42+2	17+8	13+40	1+23